

AMIÉRT KÜZDÜNK, AZ RITKÁN TELJESÜL AZONNAL

INTERJÚ DULOVICS DEZSŐNÉ DOKTORRAL,
PROFESSZOR EMERITÁVAL

Az idei Reitter Ferenc-díjat – ágazatunk legmagasabb szakmai kitüntetését – Dulovics Dezsőné dr., szakmánk meghatározó személyisége kapta. Interjúnkban megtudhatjuk, milyen egy hosszú és sikerekben gazdag szakmai életút és azt is, hogy a ma is aktív professzor asszony mit gondol néhány érdekes szakmai kérdésről.

ZSEBŐK LAJOS
főszerkesztő

prof. Dulovics Dezsőné Dr.

Zsebők Lajos: Kezdjük az életúttal!

Dulovics Dezsőné dr.: Láttam, a szülőkkel szokás kezdeni. Az én édesapám főiskolai tanár volt, matematikát tanított, de rögtön hozzáteszem, indíttatásomat a műszaki pályára nem tőle kaptam, hanem édesanyámtól, aki az MTESZ (Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége) egyik megalapítója volt. Ehhez az ernyőszervezethez tartozott a Magyar Hidrológiai Társaság is, vagy negyven más szervezettel együtt.

Zs. L.: Emiatt lett vizes mérnök?

D. D.-né: A történet hosszabb. Tizenhárom éves koromban, mint rendszeren, nálunk is felvetődött, mihez kezdjek magammal, illetve mihez kezdjen magával ez a leány. Apám azt mondta, legyen bármi, csak tanár ne. A műszaki irány egyértelmű volt, és mivel építész szerettem volna lenni, jelentkeztem is a magasépítési technikumba. Nagyon jól ment a tanulás, szintiszta kitűnő voltam, viszont a rajztanárom azzal dicsekedett, hogy még ezt az örülten tehetségtelen leányt is – engem – megtanított rajzolni. Sorra nyertem a matematikaversenyeket, de a statika volt az, ami valósággal lenyűgözött. Tehát ekkorra kiderült, hogy az építészet nem nekem való, viszont a műszaki irány, az jó. Így a Műszaki Egyetem Mérnöki Karára jelentkeztem – akkor még így nevezték az Építőmérnöki Kart. Nagy lelkesedéssel vettem bele magam a tanulásba, de azután rádöbentem, én nem akarok életem végéig szegecseket rajzolni és méretezni. Szakosodáskor a leginkább lenézett város- és községgazdálkodási szakra mentem, amit én fantasztikusan érdekes területnek találtam.

Zs. L.: Milyenek voltak ezek az egyetemi évek?

D. D.-né: A képzés az egész egyetemen színvonalas volt, és kiváló professzorok tanítottak. A szak vezetője Dr. Borsos József volt, aki városüzemeltetést adott elő. Széles látóköre mellett kisujjában volt az egész szakma, mert előtte a főváros építési osztályát vezette, és ezen belül nagyra becsülte a vizes és a közlekedési infrastruktúrákat.

Zs. L.: Akkor innen a víziközművek szeretete. Mi volt a folytatás?

D. D.-né: Én szeretném, ha a női mivoltommal is foglalkoznánk, mert a folytatásban ennek meghatározó szerepe volt, ugyanis az utolsó egyetemi évemben férjhez mentem, és az államvizsga idején már hét hónapos terhes voltam. 1960-ban az akkori rendnek megfelelően az egyetem közvetítette ki a végzősöket a munkahelyekre a vállalatok igényei alapján. Engem a főváros VIII. építési és közlekedési osztályára küldtek, és ekkor ért a nagy pofon, mert a vezetője, amint meglátott, közölte, „mi nem kértünk mérnököt”. Nyilvánvaló, hogy nem a tudásommal volt a baj, hanem velem. Ki kellett volna adniuk az akkor még 12 hetes szülési szabadságot. Sírva mentem vissza az egyetem személyzetiséhez, aki azt mondta: „Csak nem képzeld, hogy pont téged, a szak legjobbját nem fogjuk elhelyezni? Oda küldünk, ahova akarsz.”

Zs. L.: És hova küldték?

D. D.-né: A híre édesanyám (aki ugye „metesz” volt) felrohant Pécsről Pestre, és az MTESZ székházában összeültek, mit lehet tenni. Köztük volt a Gépipari Tudományos Egyesület szervezője, aki a Kohó- és Gépipari Minisztérium Tervező Irodáinál az Ipartelepítési Főosztályon tudott egy szabad státuszról, ahova fel is vettek. Itt mélyépítéssel kellett volna foglalkoznom, de következett a szülési szabadság. Visszatértemkor rövid ideig egy idősebb osztályvezetőnk volt, akit Falvay Károly követett. Ő nagyon jó közlekedésmérnök és a mélyépítés kiváló ismerője volt. Azon-

ban nemcsak ez, hanem az akkor híres Vadrózsák művészeti együttes fő koreográfusa is. Ma táncudományi munkássága miatt ismert, de ő volt emellett a világ legjobb főnöke. Tőle tanultam későbbi tanári mivoltom alapvetését, hagyni kell az embert kibontakozni, szabadságot és támogatást kell adni az elvárás mellé.

Zs. L.: Miben állt ez?

D. D.-né: A dologhoz hozzátartozott, hogy abból következően, hogy ő két lábbal állt a földön – úgy értem, hogy nem volt kiszolgáltatott helyzetben a munkahelyét illetően – nem félt kimondani a véleményét, és nem félt szabadon gondolkodni. Pedig nagyon szigorú világ volt akkoriban a tervezőintézetnél is. Ott álltak reggel a kapuban a rendészek, és aki fél percet késett, azt felírták vagy hazaküldték. A főnököm mégis azt mondta, amikor a tervezőtáblánál sokat álltam már, menjen ki a Vérmezőre, és sétáljon egyet, a szellemi munka fárasztó. De nem csak ilyen volt, mert amikor egy hónapra elment a táncosokkal, meghagyta, hogy itt van a Borsodi Ércelőkészítő Mű komplett telepítése, mire hazajövök, tervezze meg négy változatban, és dokumentálja 35 példányban. Nesze neked jó főnök, de rájöttem, ugyan magasan van a lécz, de átugorható.

DWA Bundestagung – 2008 4

Zs. L.: Szóval sikerült átugrani.

D. D.-né: Sőt a tervezőintézet belső zsűrizésén mindenkitől a legmagasabb pontszámot kaptam, és prémiumként az alapfizetésem dupláját ítélték meg. De az igazi hozadék az volt, hogy megnőtt az ázsióm, és ami ennél is fontosabb volt számomra, megnőtt az önbizalmam is, és élveztem a munkát. Valósággal szárnyakat kaptam.

Zs. L.: Én is tervezőként kezdtem – messze nem ilyen sikertörténettel –, de gyakran nekem szegeszték a kérdést: nem hiányzik a tapasztalat hozza? Persze hátrítottam, de azért volt a kérdésben valami igazság. Ön miként látja ezt?

D. D.-né: Lehet ezen merengeni, de a helyzet az volt, hogy a „borsosi” iskola után én képes voltam komplex módon kezelni a kérdéseket, és ezért nagyon színvonalas munkákat kaptam.

Zs. L.: Aztán mégis eljött onnan, mert én úgy tudtam, mindig is tanított.

D. D.-né: Igen, csak három évig voltam a tervezőintézetben, mert szinte véletlenül bekerültem a Műszaki Egyetemre. Ez úgy történt, hogy megszűnt a város- és községgazdálkodási szak, és a vezetőjét, Dr. Borsos Józsefet átírányították előbb az Útépítési Tanszékre a tanársegédjével

együtt, majd a Vízgazdálkodási Tanszékre. Ide azonban a tanársegédje, Krizsán Gyula már nem akarta követni, és megkérdezett engem – mivel jó ismerősök voltunk –, nincs-e kedved helyettem belépni. Na jó, jó, mondtam, ez nem olyan egyszerű, de azért megkerestem Borsos profot, elfogad-e.

Zs. L.: És nyilván elfogadták.

D. D.-né: Nem csupán ő, hanem a tanszék vezetője, Dr. Salamin Pál is behívott, és fel is vettek. Innentől két főnököm volt. Félig Borsos tanársegédje voltam, félig pedig a vizes tanszéken oktattam hidrológiát, vízellátás-csatornázást, belvízrendezést, öntözést és még hidraulikát is. Emellett bevontak a vizes kutatásokba és a tervezési munkákba is. Aztán Salamint buzgó katolikusága miatt leváltották a tanszék éléről, és egy fiatalember, Dr. V. Nagy Imre került a helyére. Most már három főnököm volt, de én nem bántam, mert az előbb ugyan azt mondtam, hogy Falvay Károly volt a világ legjobb főnöke, de mellé kell emelnem V. Nagy Imrét is. Ő volt az, aki tudta, hogy őt csakis a munkatársai, beosztottai tudják feljebb emelni. Ehhez megteremtette a lehetőségeket is, és rengeteg kísérleti munkába bevont.

Zs. L.: Mit kísérleteztek?

D. D.-né: Például a turbulens szállítást, a belső spirálbordázott csövek alkalmasságát vizsgáltuk zagyszállítás szempontjából, vagyis azt, hogy a mozgásban lévő vízben a bordák miatt keletkező turbulencia miként és mennyire tartja lebegő állapotban az iszaprézszeccskéket. Ehhez kapcsolódott az első angol nyelvű, V. Naggyal megírt és megjelent publikációm, amire máig büszke vagyok. Bedolgoztam a Városépítési Tanszékre, ahol volt egy másik emlékezetes esetem, amikor egy pályázati munkánál azt javasoltam, vegyenek le két szintet a tervezett épületről, mert nem lesz elegendő a víznyomás, de nem fogadták meg a tanácsomat. Aztán kiderült, csak azért nem tudták elhozni vele a pályázat első díját, mert a bírálóbizottság éppen két szinttel magasabbnak ítélte az ominózus épületet – igaz,

esztétikai szempontból. Attól kezdve az első gondolataikat is egyeztettem velem, és megszületett egy vicces mondas: ami közműépítés szempontjából megfelel, jó lesz esztétikailag is. Közben V. Nagy Imre létrehozta a Vízellátás és Csatornázás Osztályt, és itt negyedik főnököm lett Dr. Öllös Géza, akitől a víziközművek komplex tudását vettem át. Társ szerzője lettem a Vízellátás-Csatornázás Tervezési Segédletnek, amit több mint 20 évig használtak az ország víziközmű-oktatásában és az ország tervezőintézeteiben is.

Zs. L.: Mi hozta az újabb változást?

D. D.-né: Akkoriban kezdődtek a nagy lakótelep-építések, és az ÉVM-ben rájöttek, nincs közműépítő mérnök. Így 1965 környékén visszahozták a város- és községgazdálkodási szak utódját az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán, a lakás- és kommunális gazdálkodási szakot, és elindították ugyanott a mélyépítési képzést. Ekkor professzoraimmal részt vettem mindkét szak tanterveinek készítésében, és megalapoztam a komplex közműoktatási anyagot. Ezt vették át az induló pécsi és debreceni mélyépítőképzésben. Óraadóként, később félállásban itt is elkezdtem tanítani, aztán az életemben jött a nagy esemény, a nagy változás.

Zs. L.: Kíváncsivá tesz.

D. D.-né: Egy pozsonyi tanulmányúton megismerkedtem későbbi férjemmel, Dulovics Dezsővel, aki a Pozsonyi Műszaki Egyetemen tanított akkor. A dolog úgy folytatódott, hogy Dezső követett, házasságot kötöttünk, és áttelepült Magyarországra. Cseréltünk, „helyettem” ő került a Műszaki Egyetemre, és én teljesen átmentem az Ybl Miklós Főiskolára. Sőt nagy meglepetésemre azt javasolták, én legyek a Mélyépítési, később a Közműépítési Tanszék vezetője. Mindezt 33 évesen. Ettől kezdve a férjemmel szinte minden szakmai dolgot együtt csináltunk. Én voltam a csatornázás gazdája, ő pedig a szennyvíztisztításé.

Zs. L.: Azután elég jól ott ragadt a főiskolán.

D. D.-né: Igen, együtt írtuk a jegyzeteket, tervezési segédleteket is. A tanítás mellett beindultak a kk-munkák is, így készítettük közösen Pozsony vízellátásának kerettervét vagy Budapest és Miskolc vízhasználatának elemzését és még sok minden mást. Közben 1970-ben gazdasági mérnöki oklevelet is szereztem, a diplomaterveket átdolgozva elfogadták doktori disszertációnak, és 1972-ben summa cum laude egyetemi doktor lettem. Hogy rövidebbre fogjam az életutamra való emlékezést, azt azért megemlítem még, hogy részt vettünk az ÉVM szakmai célprogramjaiban, vizsgáltuk a települési szennyvízelvezetés, illetve a decentralizált szennyvízelhelyezés lehetőségeit, és komoly javaslatokat tettünk.

Zs. L.: Ha már itt tartunk, szakmázzunk egy kicsit. Hadd kérdezzem, melyik szennyvízelvezetési mód az üdvösebb? A gravitációs, a nyomott vagy a vákuumos? Ismerek olyan településeket, ahol vákuumos rendszer épült, pedig ennek nem volt semmiféle műszaki oka.

D. D.-né: A szennyvízelvezetés módja mindig a helyi adottságtól függ. Ahol csak lehet, gravitációs szennyvízelvezetést kell építeni, akár közbenső átemelővel, ezt követi a nyomott elvezetés, de nem elsősorban gyűjtőhálózat-ként, hanem ott, ahol a szennyvizet messzebbre kell elvezetni. Végül a vákuumos rendszereket célszerű elkerülni.

Zs. L.: És mi a helyzet a vízvisszatartás elvével, ha a szennyvízelvezetésre gondolunk? Lehet ezzel kezdeni valamit?

D. D.-né: A települési csapadékvíz-gazdálkodásról a HÍRCSATORNÁ-nak és a Vízmű Panorámának én írtam először egy-egy cikket még 2003-ban. A vízvisszatartás során merül fel a szürke szennyvíz kérdése is, ami pl. a fürdővízből származó szennyvizet jelenti, és elvileg fel lehet használni a házi rendszeren belül pl. WC-öblítésre. A másik a szürkevíz, ami a kellő mértékben megtisztított szennyvizet jelenti, ez a szennyvíztisztító telepen keletkezik, és öntözésre használható. A háztartási szennyvíz, amit közcsatorna híján nem lehet elvezetni, helyi oldómedence, illetve tisztítóberendezés után elszikkasztható a talajban. E három dolog valamiféleképpen a szennyvíz visszatartását jelenti. Én nem látok másra lehetőséget.

Zs. L.: Bocsnat a közbevetésért, térjünk vissza az életúthoz.

D. D.-né: Az életút úgy folytatódott, hogy végül csatornázást és szennyvíztisztítást tanítottam az Ybl Miklós Főiskolán, eleinte egyedül, aztán a férjem és dr. Juhász Endre is besegített. Így ment ez egészen 2007-ig, de

főállásban nem folytathattam, mert a jogszabály szerint az ember hetvenévesen megszűnik aktív főiskolai tanárnak lenni. Ekkor megkaptam a professzor emerita címet, azonban a tanítást a mai napig folytatom.

Zs. L.: Az Ybl főiskolán?

D. D.-né: Nem egészen. 2013-ban elkerültem onnan. Jelenleg az Óbudai Egyetem keretein belül a szakmérnöké képzésben veszek részt, csatornázást adok elő.

Zs. L.: Majd kérdezek az egyéb tevékenységeiről is, de maradjunk még a tanításnál. Milyen elvek, módszerek azok, melyeket fontosnak tart a tanításban?

D. D.-né: Tapasztalataim szerint vannak olyan emberek, akik eltakarják a tudásukat, ami egy tanárnál végzetes hiba, hiszen éppen az a dolgom, hogy átadjam ezt a tudást. Nem szabad azt sem elfogadni, hogy a tudás formális legyen, vagyis ne úgy tudja a hallgató, hogy bemagolja. Rá kell vezetni a kérdésekre a „gyerekeket”, érdeklődést kell kelteni, aminek legjobb eszköze, ha azt látják, engem is érdekel a dolog. Szükséges az elvárás, de ez nem görcsös szigorot jelent, és végképp nem szabad a

Egy évfolyamtalálkozó a sok közül

hallgatókat emberségükben megsérteni, pláne megalázni. Egyszerűen rá kell venni a diákokat arra, hogy tudni akarjon. Megmosolyogtató, de talán jó párhuzam, hogy úgy kell bánni a tanulókkal, mint ahogy egy nagyszülő bánik szeretett unokájával. Itt már a szülői szigor nincs meg, helyébe a szeretet „kényszere” lép. Lehet, e felfogásom miatt hívtak már harminchárom éves koromban Dulo-mamának. Nagyon lényeges az is, hogy folyamatosan figyeljek arra, hogy értik-e azt, amit mondok. A tanítás nem válhat el a tanulástól, szinkronban kell, hogy legyenek egymással. Ez valódi együttműködést feltételez tanár és diák között. Tartalmi szempontból érdekes az is, hogy a tanár mögött mennyi szakmai tapasztalat áll, ismeri-e az elmélet gyakorlati oldalát is. A későbbiekben, de lehet, hogy az elejétől fogva figyelni kell a tehetséggondozásra, be kell vonni a fiatalokat tudományos diákköri tevékenységbe, vagy más hasonló módon kell a legjobbaknak többletet nyújtani, versenyekre vinni, illetve felkészíteni őket ezekre.

Zs. L.: A tanszékvezetés mellett egyéb tisztsége is volt a főiskolán?

D. D.-né: Igen, 2001-től én voltam az intézmény oktatási főigazgató-helyettese, ezalatt történt az integráció a Szent István Egyetemen, ekkor

vezettük be a bolognai képzést, így nekem volt „szerencsém” kidolgozni a főiskola kreditrendszerét. Utóbbi egy érdekes történet. Már minden intézménynél működött az EU-elvárásoknak megfelelően, de nálunk valahogy nem sikerült bevezetni. Igaz, én előtte már foglalkoztam vele, de februárban derült ki, hogy az oktatásért felelős akkori miniszter igen erős elvárást fogalmazott meg a főiskolákkal szemben, szeptembertől működni kellett a kreditrendszernek. Mindenki azt mondta, ez lehetetlen, így persze hogy reám bízta, kire másra. Ez hatalmas feladat volt, át kellett alakítani az intézmény képzési struktúráját, informatikai rendszerét, az oktató- és adminisztratív munkát. Végül is sikerült.

Megkérdeztem munkatársamat, Szabó Dávidot, aki üzemmérnökségvezető-helyettes a Fejérvíznél, és az Ybl Miklós Főiskolára járt, sőt szakmérnökre is visszament, milyen tanár volt „Dulo-mama”?

Szabó Dávid: Nekem az tetszett a legjobban, hogy azonos szinten tudunk együtt gondolkodni. Nem úgy, hogy leszállt a hallgatók szintjére, hanem felemelt bennünket magához. Felkészültsége, tapasztalata hatalmas, és ezt képes is volt átadni. Ösztönző és támogató tanárként emlékszem rá, úgy tanított, hogy kibontotta a bennünk lévő igényt, jóakaratot és szorgalmat. A végtelenségig tiszteltük, lehet, azért is, mert bármikor bármivel fordultunk hozzá, mindig segített.

Zs. L.: A kreditrendszer beváltotta a hozzá fűzött reményeket? Én azt látom, hogy ezzel a lovak közé dobták a gyeplőt, és a legtöbb „ló” nem tudja, merre menjen, a tanulmányi idő sok hallgatónál évekkal meghosszabbodott.

D. D.-né: Való igaz, hogy a szülők szempontjából az elhúzódozó képzés többletterhet jelent, de ha jól él vele a diák, kifejezett előnyei vannak. Ez egy rugalmas rendszer, ami lehetővé teszi, hogy aki akar, és képes rá, éppen hogy gyorsabban végezhet, lehetővé teszi a párhuzamos tanulmányok folytatását, biztosítja az átvitelt más intézményekbe, és a diák munkát is vállalhat.

Zs. L.: És a bolognai rendszer egésze?

D. D.-né: Bevezetésével feltétlenül gazdaságosabbá vált a képzés. Az első szint a BSc, ez a tömegtermelést szolgálja. A második szint az MSc, ami magasabb szintű igényeket elégíti ki, míg a PhD már kiemelt igény szintet jelent. Sajnos itthon a munkaadók nem nagyon tesznek különbséget az első két szint között, ezért a hallgatók közül kevesen mennek tovább MSc-képzésre. Máshol, akár a környező országokban ez nem így van. Ott többre becsülik a magasabb szintű tudást.

Zs. L.: Ha már itt tartunk, az előbb mondottakat is figyelembe véve milyennek tartja a magyar „vizes tudást”, amire oly büszkék vagyunk?

D. D.-né: Ha a képzés oldaláról közelítünk, azt látjuk, hogy a valóban színvonalas utánpótlás a mai rendszerben nem biztosított, pont az előbb elmondottak miatt. Alakult egy ad hoc bizottság az akadémiai Vízellátási és Csatornázási Bizottságban Dr. Juhász Endre, Dr. Ijjas István, Dr. Szilávik Lajos, Dr. Papp Mária, Boda János, a férjem és az én részvétellemmel. Együtt elemeztük a helyzetet, és alapproblémaként a praxis hiányát láttuk a képzésben. Arra jutottunk, hogy be kell vezetni a mérnökgyakorlati rendszert, valamint lehetővé kell tenni a levelező MSc-képzést a vizes mérnökök számára is.

Zs. L.: És milyennek tartja a műszaki technológiai színvonalunkat a víziközmű-szolgáltatásban? Itt nem csupán a tisztítástechnológiák korszerűségére gondolok, hanem a túlméretezett és elöregedett rendszerekre, az elmaradó rekonstrukciókra is.

D. D.-né: Nem lehet, illetve nincs értelme értékelni műszaki szempontból a helyzetet, amíg nincs az ágazatnak valódi gazdája. Mert felülről kell elindulni már a helyzetértékelésben is. Vízügyi miniszter kéne, aki összefogná a helyzetfeltárást és -értékelést, a vizes oktatást, a kutatást, a szabványosítást, a vízipart, a szolgáltatást, a vízgazdálkodás, vízépítés mikéntjét, megteremtve mindezek fedezetét. Enélkül nem fogunk érdemben előrejutni.

Zs. L.: Milyennek látja az előbbieket közül a víziközmű-szolgáltatást?

D. D.-né: A műszakiak logikusan gondolkodó, jó szándékú emberek, akik készek és képesek az együttműködésre. Ezen túl én nem tudom értékelni a munkájukat, mert nem látok bele. A szolgáltatói struktúrát illetően azt tanultam Dr. Borsos Józseftől már 1958-ban, hogy a víziközmű-ellátás a szabályozáson és a kontrollon kívül nem országos, hanem helyi ügy, ahol a főszereplő nem az állam, hanem az önkormányzat.

Zs. L.: Tegyük megint egy kis kitérőt, sajnálnám, ha Öntől nem kérdezném meg, mi a véleménye a globális éghajlatváltozás vizes vonatkozásairól.

D. D.-né: A globális éghajlatváltozás a mi szempontunkból elsősorban szűkösseget jelent. Én azt feltételezem, hogy nálunk még nincs komoly probléma, de meg kellene nézni, mikor lesz. Ez hosszú távú kutatómunkát igényel. Annyi most is látszik, hogy a Duna-Tisza-közi homokhátságon a szabad felszínű talajvíz szintje erősen lesüllyedt, amit a Budapesti szűrkevíz odavezetésével lehetne orvosolni. Komoly kérdésként vetődik fel a csapadékvíz visszatartása, a szennyvíztisztító telepek mentesítése a szélsőséges csapadékviszonyoktól és a kisteleplések szennyvízelhelyezése. A globális éghajlatváltozás tükrében sokkal nagyobb jelentőséget kell, hogy kapjon a komplex, illetve integrált vízgazdálkodás.

Vízű Panoráma / A Magyar Víziközmű Szövetség lapja
Kiadja a Magyar Víziközmű Szövetség

Felelős kiadó **Nagy Edit** / Főszerkesztő **Zsebők Lajos**
A főszerkesztő munkatársai **Várszegi Csaba, Tary Dávid,**
Kasperkiewicz Kinga, Kreitner Krisztina
Szerkesztőség 1051 Budapest, Sas utca 25., IV. em.
Telefon +36 30 315 2472 E-mail vizmu.panorama@maviz.org
Honlap www.maviz.org/vizmupanorama
Hirdetés-szerkesztés **Tary Dávid** / E-mail tary.david@maviz.org
Lapterv **BrandAvenue** / Korrektor **Nyilas Ágnes**
Nyomda **Present Művészeti és Szolgáltató Kft.**
Nyilvántartási szám B/SZI/1925/1993 302-5066
ISSN 1217-7032 / Minden jog fenntartva

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult **OBSERVER**
www.observer.hu

2018
**VÍZ
MŰ
PANORÁMA**

A Vízű Panoráma a megjelenéssel egy időben elérhető a MaVíz honlapján!

Zs. L.: Másik kitérő: mivel foglalkozik, ha éppen nem a szakmával? Van-e hobbjaja?

D. D.-né: Az én legnagyobb hobbim jelenleg a HÍRCSATORNA szerkesztése, minden szabadidőmet lefoglalja. Félretéve a viccet, nagyon közel állnak hozzám a művészetek, a zene, a képzőművészet és az irodalom, így, ebben a sorrendben. Nemrég rábukkantam a Hvosztovszkij nevű operaénekesre az interneten, aki Borogyin Igor hercegét énekelte. Hatalmas élmény, minden zenekedvelőnek ajánlom, hallgassa meg. Valahogy – igazán nem tudom, miért – de az orosz zene az, ami megfog. Életem meghatározó élménye – ha visszagondolok, most is lúdbőrözik a hátam – az volt, amikor a leningrádi piszkarjovói emléketemetőben az 1941-42-ben meghaltak tömegsírjánál lévő három szoborcsoportot csodáltam, miközben nagyon hangosan megszólalt Sosztakovics 7. Leningrádi szimfóniája.

Zs. L.: Tudjuk, Ön tagja az akadémia, a Hidrológiai Társaság, az MSZT szakmai testületeinek, és igen aktívan vesz részt a MaSzeSz munkájában, sőt a HÍRCSATORNA főszerkesztője. Milyennek látja a MaVíz-et?

D. D.-né: Én tagja lennék a MaVíz-nek is, de Önöknél nincs személyes tagság. Annak idején én vittem be az Ybl Miklós Főiskolát, a MaVíz-es tagszervezetek szakembereivel jó barátságban vagyok ma is, és ezt igyekszem fenntartani. Én hidakat szeretek építeni, mert ez víz előre.

Zs. L.: Idén megkapta a MaVíz, illetve a Víz az Életért Alapítvány Reitter Ferenc-díját, ami az ágazat legmagasabb szintű kitüntetés. Mit jelent ez önnek?

D. D.-né: Ez egy szakmai elismerés, aminek különleges értéke, hogy a szakma adja. Vagyis olyan emberek döntenek a díj odaítéléséről, akik tudják, mit tett, mit ért el a kitüntetett.

Emlékszem, amikor 2007-ben a férjem megkapta, Szekeres István, az alapítvány elnöke és Ányos József, a MaVíz akkori elnöke azt mondták nekem egy nagy csokor kíséretében, hogy minden férfi mögött ott áll egy nő, aki hozzájárul a sikeréhez. Én meg most azt mondom, hogy most ehhez a díjhoz hozzájárult a néhai férjem, Dr. Dulovics Dezső is. Még most is meg vagyok hatódva, hatalmas öröm számomra, köszönöm szépen.

Zs. L.: Mit tart élete legnagyobb szakmai sikerének?

D. D.-né: Azt, hogy ha végignézek a mai vizes szakembergárdán, akkor generációkat átfogóan ott látom a kezem nyomát. A hallgatók jó része az én könyveimből tanult, és a tanításon túl is hozzájárultam ahhoz, hogy az ország közművesítése ide fejlődött.

Zs. L.: Befejezésül mi az, amit a vizes szakembergárdának üzen, mi az, amit a figyelmünkbe ajánl?

D. D.-né: Türelmesnek és konzekvensnek kell lenni. Amiért küzdünk, a legritkábban teljesül azonnal, sokszor évek kellene hozzá. De én azt mondom most is, nem szabad letennünk arról, amiről igazán meg vagyunk győződve. Mindenkinek a maga módján segítenie kell a szakma fejlődését.

Zs. L.: Így legyen, köszönöm az interjút.

Névjegy

Dr. Dulovics Dezsőné dr. Dombi Mária 1937-ben Szegeden született. Egyetemi hallgatóként kötött házasságot Kovács Kálmánnal. Okleveles mérnök, diplomáját az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen szerezte a város- és községgazdálkodási szakon, majd 1970-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen kitüntetéses építési gazdasági mérnöki oklevelet kapott. Pályája kezdetén a Kohó- és Gépipari Minisztérium Tervező Irodának Telepítési Főosztályán lett tervezőmérnök, és ekkor született Kálmán nevű gyermeke.

1963-ban az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Vízgazdálkodási Tanszékén lett tanársegéd, majd adjunktus. Oktatásfejlesztő, tervező- és kutatói munkáját itt a kommunális vízellátás-csatornázás szakterületén fejtette ki. Nevéhez fűződik a hazai elválasztott rendszerű csatornázás tervezési alapjainak tekinthető, Öllös Géza által szerkesztett és Bozoky Szeszich Károlyval, valamint Illés Istvánnal írott Vízellátás és Csatornázás Tervezési Segédlete csatornázással foglalkozó fejezetének megírása. A mű egyetemi jegyzetként való megjelenése hiánypótló volt, az egyetemi képzésen túlmenően a későbbiekben kiépült műszaki főiskolai oktatásban és a szakmában is hosszú ideig alapként használtak. Oktatómunkája széles körű volt. Oktatott az Építésmérnöki Karon, az urbanista képzésben közművesítést, a Kertészeti Egyetemen a tájépítészeti szakon csapadékvíz-elvezetést, és az Ybl Miklós Műszaki Főiskola üzemmérnök-képzését megalapozó lakás- és kommunális, valamint a mélyépítési szakok alapítását előkészítő oktatási dokumentumok kidolgozója volt. Kutatóként elsősorban a települési közművesítéssel, valamint a többfázisú közegek csőrendszerekbeli turbulens áramlásával foglalkozott.

1970-ben elvált, és férjhez ment Dulovics Dezsőhöz, aki akkor a Pozsonyi Műszaki Egyetemen volt adjunktus. Megszületett Dezső nevű gyermekük. Magyarországra költözve férje a Budapesti Műszaki Egyetem Vízgazdálkodási Tanszékén adjunktusként átvette a munkakörét, ő pedig az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán – először főiskolai docensként, majd főiskolai tanárként – megalapította a mélyépítési, majd annak kettéválása után az ország egyetlen közműépítési tanszékét, ahol annak vezetőjeként hozta létre a hazai komplex közműves képzést, aminek példáján a pécsi és debreceni főiskolákon a mélyépítési szakok elindultak, és amelyeknek a Tankönyvkiadó által kiadott felsőoktatási jegyzeteit írta meg.

1972-ben summa cum laude egyetemi doktor lett, disszertációjában a települések távlati vízigényének előbebecslésével foglalkozott.

Férjével együtt dolgoztak a csatornázás, szennyvíztisztítási szakterületén. Tervezőmunkájuk során számos magyar és szlovák város víziközművesítésének

rekonstrukcióját tervezték meg. Kutató-fejlesztő munkájukat országos célprogram-bizottságok, víziközmű-vállalatok felkérésére főként a szennyvízelhelyezés területén végezték. Munkájuk eredményeit számos publikációban és a Műszaki Könyvkiadó „Települések csatornázási és vízrendezési zsebkönyvében” tették közzé. Oktató-nevelő munkájuk során a tehetséggondozásra és a vízi közműves szakma megszerettesítésére törekedtek.

Az Ybl Miklós Főiskolán a közműfenntartási, fürdőüzemeltetési és környezetgazdálkodási szakmérnök-képzések megindítása, azok több mint két évtizeden keresztüli vezetése és az oktatásukban való részvétel a magyar vizes mérnökök továbbképzését szolgálták.

A Magyar Hidrológiai Társaság Pro Aqua (1994), Bogdánfy Ödön-emlékérmével (2001) és tiszteleti tagságának elnyerésével (2008) több mint évtizedes oktatási bizottsági elnöki munkáját és szakterületi közszereplését ismerte el.

A Magyar Mérnöki Kamarának alapító tagja, a Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozat megalakulása óta annak Minősítő Bizottságában dolgozik, és képviseli a kamarát a Magyar Szabványügyi Testület 130. Vízvezetés és Csatornázás Műszaki Bizottságában, ahol számos európai szabvány magyarításának szaklektoraként működött közre. E munkájával összefüggött a hazai települési csapadékvíz-gazdálkodás területén végzett fejlesztő munkája. A kamara Környezetvédelmi Műszaki Felsőoktatásért díjjal (2005) és 2016-ban Zielinszki Szilárd-díjjal tüntette ki.

A Magyar Víz- és Szennyvíztechnikai Szövetség (MaSzeSz) 1997. évi alapításában részt vett, és megalakulásától aktív tagja. Férje halála óta főszerkesztője a MaSzeSz HÍRCSATORNA szakmai periodikának. A szövetség „Arany Fedlap Díjának” kitüntette (2014). A DWA és a V4-es szennyvíztechnikai szövetségeinek kapcsolatépítésében hosszú időn keresztül kiküldötti feladatokat látott el.

2001-2003 között a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karán az oktatási főigazgató-helyettesi feladatainak ellátásával készítette elő a karnak a bolognai rendszer folyamataiba kapcsolását.

A Magyar Víziközmű Szövetség továbbképzéseiben és konferenciáin rendszeres előadóként szerepelt, és bekapcsolta az Ybl karát a szövetségi tagságba.

Számos kitüntetés birtokosa, Vásárhelyi Pál-díjas (2017), a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt (2003) és Magyar Felsőoktatásért emléklapott (1997) tulajdonosa.

A Szent István Egyetem Szenátusa 2007-ben professzor emerita címet adományozott neki. 2013-ig az Ybl Miklós Karon előadóként működött közre. Jelenleg az Óbudai Egyetemen a Környezetmérnöki Intézet által vezetett települési szennyvíz-gazdálkodási szakmérnök-képzés előadója.

- szennyvízelvezetésre és ipari felhasználásra
- széleskörű profil- és méretválasztékkal
- 40 éves gyártói tapasztalattal
- egyedi igényekhez alakíthatóan

Csövek nyíltárkos fektetéshez

Csövek NO-DIG rekonstrukcióhoz

Speciális szelvények

Aknák, aknabélelések

Tartályok

Komplett szennyvízátelők

BUDAPLAST – Minden, ami ÜPÉ